

Tuomas Rytönen
7.3.2016

Valtiovarainministeriön rahoitusmarkkinaosasto
valtiovarainministerio@vm.fi

Viite: Lausuntopyyntö VMO19:00/2015

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (MAR/MAD)

Energiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Yleistä

Energiateollisuus ry pitää Elinkeinoelämän Keskusliitto EK:n esittämää kritiikkiä aiheellisena. Sääntely tulee sovellettavaksi 3.7.2016 alkaen ja alemmanasteinen normisto ja ohjeistus ovat monilta olennaisilta osiltaan kesken. Keskenäinen sääntely tulisi saattaa mahdollisimman nopeasti valmiiksi, jotta toiminnanharjoittajat voivat selvittää oikeustilan sisällön ja järjestää toimintansa sen mukaisesti.

Alemmanasteista normistoa ja ohjeistusta, kuten komission vahvistamia teknisiä standardeja, laadittaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että sellaisille päästöoikeuksien markkinoille osallistuville markkinaosapuolille, jotka noudattavat jo REMIT-sääntelyn (asetus (EU) N:o 1227/2011) vastaavia sisäpiiritiedon julkistamista koskevia velvoitteita, ei aiheuteta tarpeettomia kustannuksia vaatimalla hyödytöntä raportointia päällekkäisten tiedon raportointia ja julkistamista koskevien velvoitteiden muodossa. MAR-sääntelyyn perustuvat sisäpiiritiedon julkaisemisen laiminlyönnistä seuraavat sanktiot ovat erittäin ankaria myös päästöoikeuksien markkinoille osallistuville markkinaosapuolille, joten on erittäin tärkeää että tällaisen toiminnanharjoittajan velvoitteet ja niiden täyttämistä varten annettavat ohjeistukset ovat selkeitä.

Alemmanasteista normistoa ja viranomaisen ohjeistusta tarvitaan muun muassa sen määrittämiseksi, mikä on päästöoikeuksia koskevaa sisäpiiritietoa MAR-asetuksen mukaan. Päästöoikeuksia koskevan sisäpiiritiedon määrittelemisessä MAR-asetuksen 7 artiklan 4 kohta viittaa 17 artiklan 2 kohtaan, jonka perusteella sisäpiiritiedon määrittelemiseen liittyy olennaisesti vielä vahvistamaton komission delegoitu säädös. Sisäpiiritiedon määritelmä vaikuttaa ratkaisevasti siihen, onko päästöoikeuksien markkinoille osallistuvilla markkinaosapuolilla katsottava ylipäätänsä olevan hallussaan MAR-asetuksen mukaista päästöoikeuksiin liittyvää sisäpiiritietoa, jos niiden päästöt eivät edellisenä vuonna ole ylittäneet komission vahvistamaa hiilidioksidiekvivalentin ja lämmöntuotannon alarajaa. Muun muassa näiden toimijoiden oikeusturvan kannalta on tärkeä saada varmuus siitä, pitääkö niiden esimerkiksi laatia sisäpiirirekistereitä ja luoda käytännöt MAR-sääntelyn noudattamiseksi.

REMIT- ja MAR-sääntelyn koherenssi

Fiva-lakiin ehdotetaan lisättäväksi tietojensaantioikeutta koskeva 21 §:n 3 momentti. Kyseinen tietojensaantioikeus koskee myös hyödykejohtannaisiin liittyvillä spot-markkinoilla toimivia markkinaosapuolia. Käytännön tilanteissa voidaan joutua arvioimaan, milloin jonkin toimijan

Energiateollisuus ry

Fredrikinkatu 51-53 B, 00100 Helsinki

PL 100, 00101 Helsinki

Puhelin: (09) 530 520, faksi: (09) 5305 2900

www.energia.fi

menettely on REMIT-sääntelyn piirissä ja vastaavasti Energiaviraston toimivallan piirissä, ja milloin taas FIVA:n sekä ko. MAR/AML- säännöksen piirissä. Näin siitä huolimatta, että ko. säännös liittyy finanssimarkkinaan/finanssituotteisiin, eikä energian tukkumarkkinakauppaan, koska MAR-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 15) ja 16) alakohdissa vaikutetaan viittaavan suoraan fyysiseen spot-markkinaan/toimitettaviin spot-kauppoihin.

REMITin ja MARin säännösten osalta on siten tiettyjä tilanteita (esim. jokin seikka katsotaan sisäpiirintiedoksi kummankin sääntelyn alla), joissa REMIT ja MAR soveltuvat samanaikaisesti. Tällöin on syytä selvittää, että REMIT-sääntelyn soveltuessa olisi riittävä, että mm. sen mukaisia menettelyitä tiedon julkistamisen, lykkäämisen ja toimivaltaisen viranomaisen suhteen sovelletaan, eli REMIT- ja MAR-sääntelyä ei sovelleta samanaikaisesti. Toiminnanharjoittajan pitää voida REMIT-sääntelyn vaatimukset täyttämällä täyttää myös MAR-sääntelyn vaatimukset. Joka tapauksessa olisi syytä selvittää mitä tarkoitetaan liikkeeseenlaskijalla MAR-sääntelyssä silloin kun kyse on hyödykeinstrumenteista tai fyysisestä sähkömarkkinasta.

Markkinoiden manipuloinnin ja törkeän manipuloinnin soveltamisalasta

Esityksen mukaan markkinoiden manipulointi ja törkeä manipulointi säädetään rangaistavaksi rikoslain 51 luvun 3 ja 4 §:n mukaan. Ehdotetun rikoslain 51 luvun 6a §:n 3 momentin 1) alakohdan mukaan markkinoiden manipulointia koskevia säännöksiä sovelletaan *”hyödykettä koskeviin spot-sopimuksiin, jotka **eivät ole tukkutason energiatuotteita** [lihavoitu tässä], kun niitä koskeva toimi vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa 1 – 2 momentissa tarkoitettun rahoitusvälineen arvoon;”*.

Kun otetaan huomioon, että MAR-asetuksen määritelmässä hyödykettä koskevat spot-sopimukset vaikuttavat viittaavan suoraan mm. energiatuotteita koskevaan fyysiseen spot-markkinaan/toimitettaviin spot-kauppoihin, jää pykälän sanamuodon perusteella sellainen vaikutelma että ehdotetut rikoslain säännökset koskevat sellaisia energiatuotteita, jotka eivät ole tukkutason energiatuotteita. Tämä asia on ilmaistu samalla tavalla myös MAD-direktiivissä, mutta on epäselvää, onko tarkoitus todella ollut, että markkinamanipuloinnin säännösten soveltamisala koskee energiatuotteita, jotka eivät ole tukkutason energiatuotteita. Käytännössä energian spot-markkinoilla ainakin sähkön puolella toimii jonkin verran loppukäyttäjiä, jotka tekevät omaan loppukäyttöön tarkoitettuja sopimuksia, mutta joiden kulutuskapasiteetti on kuitenkin vähemmän kuin 600 GWh per vuosi, jolloin kyseiset sopimukset eivät REMIT-sääntelyn mukaan ole tukkutason energiatuotteita. Ne kuitenkin ovat hyödykettä koskevia spot-sopimuksia.

Tukkutason energiatuotteiden markkinamanipulaatiota koskee REMIT-sääntely, jonka noudattamista Suomessa valvoo Energiavirasto. REMIT-sääntely kieltää markkinamanipulaation energiamarkkinoilla. Ymmärrämme tarkoituksena olleen, että arvopaperimarkkinamanipulaation säännösten on tarkoitus koskea sellaisia hyödykkeitä koskevia spot-sopimuksia, jotka eivät ole energiatuotteita, ja niihin liittyviä rahoitusvälineitä. Tämä oletettu lainsäätäjän tarkoitus jää kuitenkin säännöksen sanamuodon perusteella epäselväksi.

Yhteystiedot

Yhteyshenkilömme asiassa on lakimies Tuomas Rytkönen. Hänen yhteystietonsa ovat: Energiateollisuus ry, PL 100, Fredrikinkatu 51-53, 00101 Helsinki. Puhelin 050 575 6857; e-mail: tuomas.rytkonen@energia.fi

Kunnioitavasti

Tuomas Rytkönen
Lakimies